
ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК 007:001:070

DOI 10.32840/cru2219-8741/2024.1(57).3

О. В. Богуславський

доктор наук із соціальних комунікацій, професор
професор кафедри журналістики, реклами та PR
e-mail: bohoslavskyj@ukr.net; ORCID: 0000-0002-2653-5228
Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, Україна, 10002

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ (ООЧСУ) У США (1947–1991)

Метою дослідження є проаналізувати інформаційно-видавничу діяльність ООЧСУ в США за 1946–1991 рр., простежити її зародження, становлення та розвиток.

Методологічною основою дослідження є аксіологічний, культурологічний, системний підходи; використано методи історизму, аналізу, синтезу й узагальнення.

Результати. Стаття присвячена дослідженню діяльності однієї з найактивніших громадсько-політичних організацій української еміграції в США – Організації оборони чотирьох вольностей України (ООЧСУ), яка протягом 1946–1991 рр. проводила активну політичну та інформаційно-видавничу роботу серед української діаспори в США. Інформаційно-видавничу діяльність була зосереджена на двох напрямках – виданні офіційного журналу «Вісник ООЧСУ» та виданні суспільно-політичної літератури, наукових історичних праць і творів українських письменників, репресованих в Україні, та тих, що працювали в еміграції.

Новизна. З об'єктивних причин – відсутність доступу до архівів та публікацій діаспори – великий шар інформації про організаційне життя української еміграції залишається поза увагою дослідників, а тому досі не введений у науковий обіг. У результаті цього дослідження з'ясовано, що створення ООЧСУ, її «Вісника» й видавництва започаткувало нові тенденції в розвитку американського українського громадянства, призвело до політичної активізації, вироблення нових цілей, завдань і методів політичної боротьби за незалежність України.

Проблеми еміграції українців до Європи і США сучасні науковці порушують, проте, жодне дослідження не розглядає ні діяльності ООЧСУ, ні, тим більше, її інформаційно-видавничу діяльність, тож можна стверджувати, що ця розвідка є першою в запропонованій темі.

Практичне значення. Дослідження можна використовувати як теоретичну частину навчальних курсів з історії української діаспори, історії української журналістики, політології.

Ключові слова: автор, видавництво, «Вісник ООЧСУ», діаспора, еміграція, ідеологія, ООЧСУ, політична боротьба, публікації, редакція, Україна, чотири свободи.

I. Вступ

Закінчення Другої світової війни спровокувало посилення третьої «хвилі» української еміграції, яка, порівняно з попередніми й наступними «хвилями», була суто політичною. Пам'ятаючи всі «принади» життя в СРСР, тисячі українців змушені були покинути свою батьківщину перед наступом радянських військ, намагаючись уникнути переслідувань, репресій, а часто й загибелі. На їх долю випало пройти складний шлях таборів переміщених осіб т. зв. ді-пі (displaced persons) та військовополонених в Австрії, Великій Британії, Італії, Німеччині. Певну частину становили колишні «остарбайтери», вивезені примусово з України під час війни на роботи до Німеччини та Австрії і які не захотіли повертатися на «родину».

Перші спроби переїзду за океан часто були приватного характеру – через запрошення рідні, знайомих та поодиноких українських організацій, які опікувалися емігрантами в Європі. Ситуація змінилася, коли, відповідно до директиви від 22 грудня 1945 р. («Presidential Directive on Displaced Persons»), президент Г. Трумен дозволив переміщеним особам і біженцям отримати прискорений доступ до США в межах чинного імміграційного законодавства... Співпрацюючи з американськими

військовими, Службою охорони здоров'я США, Державним департаментом і численними благодійними організаціями, у тому числі й українськими, дозволили в'їхати до США понад 40 000 переміщених осіб згідно із чинними правилами щодо квот... Закон про переміщених осіб 1948 р. («Displaced Persons Act of 1948») – перший конкретний закон про біженців, прийнятий Конгресом, стосовно майже 7 млн переміщених осіб у Європі внаслідок Другої світової війни. Закон дозволяв біженцям в'їжджати до США в рамках чинної системи квот [2].

Більшість українців із цієї «хвилі» еміграції прибула до Сполучених Штатів Америки протягом 1945–1953 рр. Соціальний склад цієї еміграції був, на відміну від першої «хвилі», яку становили майже повністю селяни-аграрії, була більшою мірою представлена робітниками, службовцями, а також відносно великою кількістю інтелігенції, науковців та громадсько-політичних діячів, головно із Західної України. За найновішим дослідження професора університету Північної Кароліни О. Воловини (Oleh Wolowyna), до США після Другої світової війни за вищезначений проміжок часу прибуло 94 700 осіб [4, с. 19]. М. Куропась (Myron Kuroras) подає трохи меншу цифру – близько 85 000 осіб [1, с. 43], цю ж цифру підтверджує й В. Вертсман (Vladimir Wertsman) [3, с. 17].

Проблеми еміграції українців до Європи та США, розглянуто в дослідженнях В. Вертсмана, О. Воловини, К. Кобченко, М. Куропася, П.-Р. Магочія, Є. Очеретяного, Л. Полтави, З. Попової, І. Сковронської, Л. Стрільчук, О. Субтельного, І. Теслі, В. Ціватого, М. Яблонського та ін. Проте, жодне дослідження не розглядає ні діяльності Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ), ні, тим більше, її інформаційно-видавничу діяльність. З об'єктивних причин – відсутність доступу до архівів та публікацій діаспори – великий шар інформації про організаційне життя української еміграції залишається поза увагою дослідників, а тому досі не введений у науковий обіг.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Метою дослідження є проаналізувати інформаційно-видавничу діяльність ООЧСУ в США за 1946–1991 рр., простежити її зародження, становлення та розвиток.

Основою дослідження є аксіологічний, культурологічний, системний підходи; використано методи історизму, аналізу, синтезу й узагальнення.

III. Результати

«Переживши знищення України нацистами та більшовиками, емігранти після Другої світової війни ще більш активно стали до боротьби за свободу на своїй батьківщині. Панівною політичною ідеологією був оунівський націоналізм, тепер розділений між послідовниками Андрія Мельника («мельниківці») та Степана Бандери («бандерівці»). Дві фракції завзято змагалися за прихильність американських українців» [4, с. 5].

Зрозуміло, політичних груп було набагато більше, і боротьба між ними була доволі агресивною, навіть попри умовні політичні розбіжності, адже всіх їх об'єднувала ідея боротьби за відновлення незалежності України.

Відразу після прибуття до США вони почали швидко й активно розбудовувати суспільно-політичне життя української громади.

Найбільш активними виявилися прихильники бандерівського «крила» Організації українських націоналістів (ОУН), які від перших початків перебування на американському континенті використовували тактику організаційної множинності – в усіх сферах українського еміграційного громадського життя створювали споріднені організації. Це робили як з метою представництва, так і певного ідеологічного контролю в українському середовищі.

Уже на початку 1946 р. виникла ідея створення нової організації, а 27 жовтня 1946 р. на конференції членів-засновників у Нью-Йорку було створено Організацію оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ), яка стояла на політичних позиціях Закордонних частин Організації українських націоналістів (ЗЧ ОУН).

Головним організатором та ідейним натхненником заснування ООЧСУ та його «Вісника» був Євген Ляхович (1900–1976). Розуміючи термінову потребу створення міцної організації для реальної допомоги підпіллю Української повстанської армії (УПА) та Української головної визвольної ради (УГВР), Є. Ляхович із кількома друзями створив у Нью-Йорку на початку 1946 р. Комітет для допомоги УПА. Тоді йшлося про збірку фондів на закупівлю ліків, одягу, харчів для українського підпілля, а також про поширення інформації в Америці та світі про найновішу фазу визвольних змагань України. Важливим ефектом такого інформування було б здобуття прихильників цих змагань в американському середовищі.

Згаданий Комітет почав об'єднувати довкола себе дедалі більше патріотів, що й привело до заснування ООЧСУ.

Для нормального функціонування новоствореної організації було обрано Тимчасову головну управу, до якої входили: «Є. Ляхович – голова, Т. Рудий – містоголова, Г. Бакуменко – секретар, Б. Бучак – секретар в англійській мові, М. Леськів – організатор, І. Різник – касир, М. Гаврилко – правний дорадник. Підписали також урядники обох Відділів: О. Труш, М. Сосницький, Ю. Діба, Я. Гаврилко, П. Задорецький, П. Ходань, – Нью-йоркського Відділу, та: Ю. Баранюк, С. Чорномаз, І. Пасічник, П. Гут – Ньюаркського» [9, с. 8].

Назва й ідеологія ООЧСУ базувалися на спільній декларації президента США Ф. Рузвельта й прем'єр-міністра Великої Британії В. Черчилля від 14 серпня 1941 р., також відомій як «Атланти-

чна хартія». Ідеться про чотири головні принципи американської демократії: свободу слова, свободу совісті, свободу від страху та свободу від злиднів. Ідея дуже вдала, адже сама назва ніби проклала місток до американської концепції свободи й ідейно та політично пов'язувала проблему незалежності України з принципами Атлантичної хартії.

І. Білінський зазначав: «Можна говорити про три основні аспекти, що визначали суть і характер Організації Оборони Чотирьох Свобід України: політичний, ідейний і матеріальний...»

Здійснення Чотирьох Свобід: слова, совісті, від страху і від злиднів – є передумовою справжнього вільного буття народу, в якому людина може свobodно голосити словом те, в що вірує; може свobodно молитися Богові; може без страху творити такі політичні, громадські, культурні й економічні гурти і об'єднання, які вважає найкращими для нації; та матиме забезпечений державою соціальний лад, справедливий для усієї спільноти. Це і визначало політичний аспект постановня ООЧСУ.

Ідейний аспект був узмістовлений дією на українських землях нових визвольних сил, виникненням нових ідей, що не завжди були відомі й належно зрозумілі на американській землі, а то й часто викривлювані... Треба було пропагувати націоналістичні визвольні ідеї тут, а що більше, реалізувати їх у дії, познайомити з ними чужий світ та власне громадянство.

Матеріальний аспект мав свою основу в цьому, що політичним призначенням і обов'язком української еміграції було забезпечити матеріальну допомогу для ОУН-УПА, які продовжували в Україні, у нерівному змагу з ворогом, визвольну боротьбу» [5, с. 6].

Під час Другої світової війни в США масово поширилося радянське комуністичне фінансування та під'юджувани радянською розвідкою, що намагалися дискредитувати українців в Америці, звинувачуючи в колабораціонізмі та сповідуванні профашистської ідеології. Частина українців у Америці була якщо не налякана, то стривожена антиукраїнською пропагандою, а тому змушено відійшла від суспільно-громадської діяльності. Як згадував Є. Ляхович, «...над виробленням такої негативної opinii працювали не тільки чужі вороги, але й "свої" – одні мовчанкою і повною нечинністю, другі – лайкою вбік українсько-націоналістичного руху, називаючи його "фашистським", "нацистичним" і багато гірше» [8, с. 2].

Ще на початку своєї діяльності ООЧСУ стикалася з різними організаційними труднощами, які часто базувалися на упередженому ставленні як представників різних політичних груп, так і представників різних земель України, до ідей і концепцій, на яких здійснювала діяльність організація. Опинившись у зовсім інших реаліях суспільного життя, в атмосфері політичної свободи, частина еміграції, не розуміючи методів, форм і цілей боротьби ОУН-УПА в Україні; зокрема й унаслідок провокаційних дій ворожої комуністичної агентури, ставали на шлях протидії. І цьому теж треба було протистояти.

Тому чи не найважливішим напрямком такої боротьби й протидії стала інформація. Вже 15 червня 1946 р. виходить обіжник ООЧСУ ч. 1, у якому була задекларована необхідність створення організації: «Тепер багато з Вас розчарувалось, бо не сталось те, про що ми мріяли: український нарід, хоч поніс у цій війні найстрашніші втрати, не здобув волі. Навпаки, знайшовся в гіршім поневоленні, ніж був перед тим.

Але не падайте духом, так як не падає духом український нарід. Він не вмер, він живе й хоч скривавлений, далі бореться за свої свободи. На українських землях нині ведеться величезна боротьба поміж повстанчими українськими силами з одного боку, а комуно-московською деспотичною владою з другого. В тій боротьбі беруть участь сотки тисяч українських мужів і жінок. Вони боряться за волю, за ті чотири свободи, які так гарно проголошені в Атлантийським Чартері президентом Америки і прем'єром Британії. Український нарід знає, що тих свобод ніхто йому не принесе в дарунку. Він мусить сам боротись за них і він бореться. Сотки тисяч людей перебуває нині в лісах, горах і мочарах, звідки ведуть боротьбу на життя і смерть» [9, с. 1].

Детально передаючи цілі і завдання УГВР в обіжнику, ООЧСУ тим самим підкреслила ідейно-політичний зв'язок організацій.

Основним завданням на полі політичної боротьби було визнано боротьбу з комунізмом: «Ми не сміємо сидіти тихо ще й тому, бо комуно-московські агенти в Америці баламутять таки наших власних людей облудою "советського раю" й стягають їх на комуністичний шлях, котрий є ґрунтовно проти інтересів нашої батьківщини Америки. Всі здорово думаючі корінні американці борються проти впливів комунізму у їхнім оточенні. Ми мусимо поборювати впливи комунізму у власнім середовищі» [9, с. 5–6].

Проте, у широкому розумінні завдання організації можна було визначити такими:

1. «Обороняти Чотири Свободи та принципи, викладені в Атлантичній Хартії, застосовуючи їх до України.

2. Інформувати не-українців про українські справи з допомогою літератури та інших засобів.

3. Ознайомлювати американських українців з теперішнім станом в Україні та її боротьбою за самостійність.

4. Нести моральну й матеріальну допомогу визвольній боротьбі українців на їхніх Рідних Землях за осягнення Самостійної Соборної України-Держави, обороняти її свободу та допомагати її загальному розвитку» [12, с. 22].

Необхідно відзначити й той факт, що новостворена організація відразу задекларувала свою «американськість»: «Ми вцілости і виключно є американською організацією, себто – маємо в першу чергу і перідівсім американські інтереси на увазі. Хоч вимінюємося думками з ріжними людьми в Європі, від нікого не приймаємо ніяких приказів. Замість імпортувати чужу ідеологію до Америки, ми поширюємо шляхетну демократичну американську ідеологію за границю.

Бо всі ми добре знаємо, що інтерес даної нації, а в тім й американської, не полягає лише в матеріальних добрах, але також в моральних. Москва пробує по цілім світі поширити свої матеріялістичні кличі, апелюючи до низьких інстинктів мас ріжних народів. Америка противиться тим кличам і з черги видвигає свої, випливаючі з глибокої християнської етики, з чистого ідеалізму» [9, с. 7]. І хоча останній абзац сьогодні можна інтерпретувати як надто ідеалістичний, проте його треба розуміти зі світосприйняття новоприбулих українських емігрантів в той час.

Для реалізації задекларованих завдань організації потрібен був засіб комунікації, таким чином було започатковане видавництво офіційного органу ООЧСУ – «Вісника», перше число якого вийшло 1947 р. Перший рік видання журнал виходив т. зв. «циклостилем» – оригінал друкувався на звичайній друкарці, а потім розмножувався на ротаторі, нагадував перші таборові (ді-пі) видання в повоєнній Німеччині. Ділова адреса редакції «Вісника» була зазначена – Visnyk, P.O. Box 304, Cooper Station, New York, N.Y. 10003, якою вона залишалася аж до 1985 р.

Авторами в першому випуску були Є. Ляхович, М. Леськів, О. Труш, Я. Пік, М. О., Іскра та ін.

Першим редактором «Вісника» був обраний Є. Ляхович, його заступником – І. Білінський, а обов'язки адміністратора виконував О. Труш, які й були редакційною колегією. Перші випуски виходили обсягом 32 сторінки в не дуже добрій якості накладом у 200 примірників, проте зі збільшенням кількості читацької аудиторії наклад був збільшений до 500 прим. [13, с. 36]. Від самого початку «Вісник» виходив під революційним гаслом «Свобода народам! Свобода людині!».

У журналі, крім ідеологічних статей, широко висвітлювалася інформація про боротьбу УПА та УГВР проти московсько-большевицьких окупантів, містилися листи вояків УПА, подавалися звіти про різні збірки фондів, головню на медикаменти для УПА. Редакція провадила доволі агресивну полеміку з тією частиною української преси в США (а через неї – з її аудиторією), яка ще не розуміла зміну парадигми цієї боротьби й тих змін, які відбулися в американсько-українському громадсько-політичному житті в Америці після прибуття нових політичних сил з України: «Ми далі заважуємо дуже мильний і шкідливий підхід наших деяких провідних чинників до справ визволення України. Ми бачимо, що ці провідні чинники залюбки підкреслюють усі гарні прикмети українського народу, з винятком одної найголовнішої, а саме – його героїчної лицарської прикмети. Ми бачимо, що ті провідні чинники залюбки займаються справами української культури, народного мистецтва, пісень, танків, науки і т. п., а вперто промовчували і частинно далі промовчують ті українські революційні сили, що чином, лицарською боротьбою спинюють ворога від нищення українського народу. Ми бачимо, що ще до нині багато осіб, провідних інституцій і їх видавництв цілево промовчують УГВР.

Ми добачуємо в цьому велику шкоду. Ми побоюємося, що це матиме від'ємний вплив на революційну стихію українського народу» [6, с. 1–2].

Щоб поширювати інформацію для українських читачів другого чи третього покоління народжених в Америці, було вирішено подавати деякі статті англійською мовою – асиміляційні процеси вже давалися взнаки. Проте це давало й інший ефект – інформація про українські проблеми частково ширилася й серед американського громадянства.

31 серпня 1947 р. у Нью-Йорку відбувся Перший з'їзд ООЧСУ, на якому, серед іншого, було одностайно вирішено збільшити пресовий фонд і з 1948 р. видавати «Вісник» не на ротаторі, а офсетним друком. Це був значний успіх новоствореної організації, який підтверджував і правильність обраного курсу, і життєвість ідеологічних основ ООЧСУ.

Передплати журналу річно становила 3 долара, на півріччя – 1,5, а окремих випуск коштував 25 центів.

Уже в ч. 8 «Вісника» за серпень 1958 р. було вміщено заклик редакції до громадянства про фінансову підтримку журналу: «Хочемо розбудувати “Вісник” в цьому напрямі, щоби висвітлював усі ділянки українського життя – політики, економіки, культури, мистецтва, бібліографії. Такого журналу, незалежного від нікого, що мігби відважно висказувати критичні думки на усі прояви нашого суспільного життя – нам тут доконче потрібно. Ми створили його, отож втримаймо його» [14, с. 2].

Протягом другого року видання, як зазначив адміністратор «Вісника» О. Труш у своєму звіті на Другому з'їзді ООЧСУ (відбувся 4–5 вересня 1948 р. в Нью-Йорку), наклад журналу зріс з 500 до 1500 примірників.

Другим з'їздом було обрано нового голову управи організації – ним став Ігнат (Гнат) Білінський (1917–1992), який із ч. 6 «Вісника» за 1949 р. також очолив редакцію й редакційну колегію журналу.

Перші роки видання журналу були досить важкими з фінансової точки зору, що призвело до зміни періодичності – в 1951–1952 рр. «Вісник» виходив як кварталник, а також змінилася вар-

тість передплати – 1951 р. вона була 2 долари річно, 1,25 – на півроку, проте окреме число подорожчало до 50 центів. Змінився й обсяг журналу – з 30 сторінок у перший рік видання до 48–56 сторінок у 1951 р. Через фінансові труднощі 1951 р. вийшло лише три числа «Вісника».

На з'їздах ООЧСУ часто порушували питання про розбудову «Вісника», навіть про перетворення його на тижневик, але на перешкоді цьому стояла проблема фінансів. Очевидно, в існуванні «Вісника», як і кожного іншого еміграційного періодичного видання, основне значення мала фінансова сторона справи, яку головна управа організації намагалася в різний спосіб виправити, що було вкрай важко зробити, адже щороку зростали ціни на працю, друк, папір, розповсюдження тощо. Тому постійні збірки на пресовий фонд та підвищення передплати й вартості роздрібного примірника були єдиним виходом у цій ситуації.

На Шостому з'їзді ООЧСУ (22–23 лютого 1953 р.) було обрано нового голову управи – ним став видатний український громадський і політичний діяч Іван Вовчук (Вовк) (1903–1979), який одночасно став і редактором «Вісника».

З 1953 р. «Вісник» змінив дизайн обкладинки, яка залишалася незмінною від 1947 р., і продовжує вже вихід як «суспільно-політичний місячник» обсягом 36–48 сторінок. Водночас змінюється й передплата на журнал – 4 долари річно, за півроку – 2,25, а окреме число – 40 центів.

1957 р. редакція знов змінила дизайн обкладинки, під яким він проіснував до кінця 1972 р., та зменшила обсяг журналу до 32 сторінок.

Редакція завжди зазначала, що, інформуючи про різні прояви громадського та політичного життя української еміграції, «Вісник» завжди робив це з позиції об'єктивного аналізу та конструктивної критики (передусім шкідливого еміграційного політиканства деяких українських політичних середовищ, які своєю діяльністю завдають моральної шкоди визвольній боротьбі), не вдаючись до неетичних методів полеміки, наклепів і обвинувачень, зберігаючи культурну форму вислову.

Чіткість ідеологічного напрямку, різноманітна тематика статей і співпраця з відомими теоретиками української національної думки, науковцями-істориками, культурними діячами, літераторами здобули «Вісникові» загальне визнання українського громадянства та поставили його в ряд визнаних українських ідеологічних видань не тільки в Америці, але й поза нею.

На Дев'ятому з'їзді ООЧСУ (9–10 березня 1957 р.) було прийнято резолюцію, яка рекомендувала певні зміни у структурі журналу: «Стверджуючи, що орган ООЧСУ «Вісник» обороняв і розвивав засади української самостійницької політики і державницької думки, З'їзд відмічає, що в місячникові недостатньо насвітлювалося життя громад і діяльність Відділів у них. І тому З'їзд зобов'язує Відділи систематично, не менше одного разу на квартал, насвітлювати на сторінках журналу життя громад і діяльність Відділів. З'їзд рекомендує Відділам на терені яких є англійська і національна преса (польська, російська, німецька і інша) регулярно стежити за дописами, з яких заторгуються українська проблема і звідомлення про це вміщувати на сторінках «Вісника». Рекомендувати Відділам залучити до співпраці журналістичні сили, а зокрема студіюючу молодь.

Зобов'язати Редакцію журналу повніше і систематичніше насвітлювати на сторінках місячника відносини в окупованій Україні, посилити ідеологічно-світоглядний розділ журналу, та розділ критики і літератури. Рекомендувати Відділам раз на рік, за пляном Редакції, улаштовувати конференції читачів журналу.

Оцінюючи позитивно видавничу діяльність Головної Управи, З'їзд висловлює побажання, щоб поруч з політичними виданнями, приступити до видань художньої літератури» [15, с. 28].

Після того, як у вересні 1960 р. І. Вовчук склав повноваження голови управи ООЧСУ й редактора «Вісника», журнал редагувала колегія редакторів, до якої входили: І. Білинський, С. Галамай, І. Базарко, П. Мірчук і Б. Романенчук [11, с. 95]. З 1963 р. головним редактором був обраний Степан Галамай (1913–2004), а з 1968 р. – Вячеслав Давиденко (1905–1978). Постійно інформуючи про організаційну роботу відділів ООЧСУ, редакція запровадила окрему сторінку «Вісті Об'єднання Жінок ОЧСУ».

З нагоди 25-річчя, в листопаді 1971 р. у «Віснику» вийшла велика редакційна стаття, в якій згадувалася як редактори, які в різні роки самовіддано працювали над цим журналом: Є. Ляхович, І. Білинський, І. Вовчук, С. Галамай, М. Чировський і В. Давиденко, так і автори, які своїми статтями збагачували зміст «Вісника». Цей період можна переконливо назвати одним з найцікавіших у історії «Вісника», а коло запрошених авторів вражає. На сторінках «Вісника» виступали такі відомі громадсько-політичні діячі, науковці, письменники, як: О. Бабій, І. Базарко, С. Бандера, І. Боднарчук, В. Барка, А. Бедрій, М. Брадович, М. Бутович, Г. Васькович, М. Величківський, З. Винницький, І. Вовчук, С. Вожаківський, С. Галамай, М. Гікавий, В. Гаківничий, В. Гаврилюк, Я. Гриневич, Я. Гніздовський, Н. Грінвальд, В. Гришко, Д. Донцов, І. Дніпровий, С. Женецький, М. Заклинський, Р. Завадович, Б. Кравців, О. Керч, В. Куліш, Р. Кухар, П. Кізко, М. Климишин, Б. Казанівський, І. Керницький, Б. Крупницький, В. Ласовський, Ж. Ласовський, В. Левенець, І. Карпович-Дубиняк, С. Килимник, М. Кушнір, А. Коссовська-Давиденко, В. Косаренко-Косаревич, Я. Курдидик, Є. Лозинський, І. Людим, В. Лесич, І. Левадний, О. Лубська, В. Луців, Л. Луців, О. Лятуринська, Є. Ляхович, Є. Маланюк, С. Мудрик, П. Мірчук, Л. Мойсеева, В. Нестерчук, С. Наумович, О. Оглоблин, В. Орелецький, М. Островерха, А. Орликовський, П. Плюйко, Л. Полтава, Н. Полонська-Василенко, М. Понеділок, Б. Романенчук, Н. Ріпецький, П. Савчук, В. Січинський, Я. Сте-

цько, С. Стецько, Б. Стебельський, О. Соколишин, Т. Терен-Юськів, Ю. Тис-Крохмалюк, В. Трембіцький, о. П. Фалько, А. Фурман, Д. Чайковський, М. Чировський, П. Штепа, Л. Шанковський, П. Шандрук, М. Щербак, В. Щербій, В. Юрченко та ін.

Рішенням Сімнадцятого з'їзду ООЧСУ (2–3 листопада 1974 р.) у затвердженому бюджеті на 1974–1977 рр. ішлося про необхідність підняти передплату «Вісника» до 8 доларів, а вартість окремого числа – до 75 центів [16, с. 4]. Поступово ціна окремого числа зростала. Так, у 1979 р. вона становила 85 центів, а вже 1980 р. – 90. До структури журналу додалися рубрики «З життя Відділів ООЧСУ», «Із документів» та «Українська культура».

У ч. 6. За червень 1978 р. було надруковано повідомлення про смерть 27 квітня від серцевого нападу редактора «Вісника» В. Давиденка. Надалі редагування журналу відбувалося колегією, але тільки 1979 р. було оприлюднено ім'я головного редактора – ним став Леонід Полтава (Пархомович-Єнсен) (1921–1990), та її склад: І. Білінський, М. Кушнір, Л. Футала, В. Левенець, редакторка «Сторінки ОЖ ОЧСУ» А. Давиденко-Коссовська [17, с. 15].

З 1980 р. журнал виходив у новому оформленні («...мистця-маляра Петра Сидоренка із Канади. Крім нової обкладинки п. Сидоренко по-мистецькому виконав також новий офіційний знак ООЧСУ» [18, с. 2]). У структуру журналу додалася рубрика «Із суспільно-громадського життя». Обсяг журналу зменшився до 28–32 сторінок.

1985 р. «Вісник» виходив у звичайному форматі до ч. 6 у червні, після чого вийшов один заключний випуск за липень-грудень у зменшеному форматі й збільшеному обсязі – 64 сторінки. Було подано таке пояснення: «У зв'язку з відновленням публікації тижневика ОУВФронт «Національна Трибуна» і в зв'язку з новим обов'язком редактора «Вісника» Леоніда Полтави – редагування з 1985 року сумівського журналу-місячника «Крилаті», на поноворічній засіданні Головної Управи ООЧСУ і голови ГУ ОЖ ОЧСУ вирішено з червня 1985 року публікувати журнал «Вісник» що три місяці. «Вісник»-квартальник з побільшеною кількістю сторінок буде виходити за редакцією редактора д-ра Богдана Романенчука у Філядельфії. Перше число вийде у вересні ц. р. – журналу літератури, мистецтва, й громадської і політичної думки.

Ред. Леонідові Полтаві, який впродовж 10 літ трудився над нашим місячним виданням, винесимо подяку за уважливу працю.

Умови річної передплати «Вісника»-квартальника залишаються, що й раніше. Ділова адреса Редакції «Вісника» у новім виданні: Prof V. Romanenchuk 5615 Ormes Street, Philadelphia, Pa 19120» [10, с. 1].

В оновленому «квартальнику літератури, науки, мистецтва і суспільно-політичного життя» продовжувала працювати редакційна колегія в складі головного редактора Богдана Романенчука (1908–1989), М. Богатюка, Л. Полтави, В. Стойка, М. Чировського.

Окрім того, що місячник перетворився на кварталник, був зменшений формат і збільшений обсяг, було змінено числення випусків – ч. 1–2 за 1985 р. і ділі наскрізне числення через роки. Числення сторінок у випусках теж було наскрізне. Скоріше за все, це була ідея редактора Б. Романенчука, який таким чином видавав свого часу журнал «Київ» у Філадельфії в 1950–1964 рр. До того ж з журналу зникло гасло «Свобода народам! Свобода людині!».

9 січня 1989 р. помер головний редактор Б. Романенчук, його місце зайняв Микола Чировський (1919–2004), до того ж з редакційної колегії відійшов Л. Полтава та додалися І. Дябога, Р. Зварич та П. Матіяшек. З ч. 2 за 1989 р. кварталник продовжив виходити з традиційним нумеруванням і лічбою сторінок. Адміністрація і редакція знову повернулися до Нью-Йорку – Visnyk, P.O. Box 304, Cooper Station, New York, N.Y. 10276.

Буремні події в Україні – Декларація про державний суверенітет 1990 р., подальше проголошення незалежності 1991 р. та інформаційна свобода вимагали нових ідей і нових людей – ООЧСУ починає перебудовувати свою діяльність до нових реалій.

Необхідно приділити увагу іншому аспекту видавничо-інформаційної діяльності ООЧСУ – власне книжковому видавництву. Природно, що від самого початку заснування ООЧСУ, як ідеологічна організація, звернула увагу на видавничу діяльність, яка розпочалася з власного пресового органу. І мова не тільки про те, що планувалося подальше тематичне розширення змісту «Вісника», але й видання інформаційних брошур і книжок українською та англійською мовами.

На початку, у «Віснику» рекламували книжкові та періодичні видання інших видавництв та їх представництв з Аргентини («Овид»), Великої Британії («Наш клич»), Німеччини («Літопис політ'язня»; «Арка»; «Літературно-науковий вісник»; «Українська трибуна»; М. Лебідь «Історія УПА»; І. Холмський «Історія України», В. Янів «Німецький концентраційний табір»; О. Вітик «Равенсбрюк – найбільший жіночий концентраційний табір у Німеччині»), США («Енциклопедія українознавства»; «Національна трибуна»; «Український самостійник»).

Перше оголошення про випуск окремих видань ООЧСУ виходить у «Віснику» в 1952 р.: «Купуйте видання ООЧСУ! В Адміністрації ООЧСУ можна набути такі брошури й книжки: М. Брадович «Держава без нації» (Суть московського імперіялізму) стор. 86, ціна 75 центів; Б. Кравців «Людина і вояк» (В другу річницю смерті сл. п. Романа Шухевича-Чупринки) стор. 32; П. Мірчук «Акт відновлення Української Державности, 30 червня 1941 р.» (Його ґенега та політичне значення) стор. 64; Д. Донцов «Правда прадідів великих» стор. 96, ціна 1 дол.» [7, с. 58].

Досить часто «Вісник» не тільки рекламував, а й підкріплював таку рекламу видань відповідними поясненнями. Розміщуючи повідомлення про нові публікації, редакція подавала іноді й відгуки на них, фахові рецензії або ж, переважно позитивні, репліки читачів.

А вже з 1953 р. книжкове видавництво ООЧСУ набирає обертів, тим більше, що деякі видання з'являються у співпраці з науковими (Наукове товариство ім. Шевченка) та ідеологічно спорідненими організаціями – канадською Лігою визволення України (ЛВУ), Спілкою української молоді Америки (СУМА) тощо.

Те, що під маркою видавничої діяльності ООЧСУ вийшли в світ видання авторства М. Бродовича, Д. Донцова, А. Княжинського, Б. Кравцева, М. Кушніра, Є. Ляховича, П. Мірчука, Х. Ортеґа-і-Гассета, Є. Маланюка, О. Оглоблина, М. Островерхи, У. Самчука, В. Січинського, Я. Стецька, М. Чировського, М. Чубатого та ін., свідчить про глибоке розуміння лідерами організації необхідності вкладати кошти в інтелектуальну боротьбу.

У 1960–1970 рр. у «Віснику» публікували перелік видань ООЧСУ та інших видавництв, які можна було придбати, і заклики на штиб «Немає української родини без української книгозбірні! – Немає української книгозбірні без видань ООЧСУ!».

Необхідно зауважити, що видавнича діяльність ООЧСУ з другої половини 70-х рр. минулого століття відчутно загальмувалася – за 1952–1975 рр. зусиллями ООЧСУ (не остаточна інформація) було видано 45 видань, проте за 1976–1991 рр. – всього 7. Причин було декілька – одна з них – збільшення витрат на різномовні видання АБН – міжнародна акція була тоді на піку. Але головна проблема полягала в банальному зменшенні попиту на українську книжку в Америці та зменшенні кількості читачів українських видань – старше покоління відходило, а молодше, зазнаючи асиміляційних процесів, погано володіючи українською, часто не розуміло складних текстів. Негативну роль у цих процесах відіграла й попкультура – кіно, телебачення, комікси.

Аби проілюструвати видавничу діяльність ООЧСУ, є сенс зробити бібліографічний перелік видань, які побачили світ під маркою організації і які можна відстежити в оголошеннях і рекламі у «Віснику» (див. Додаток). Усі видання представлені на сайті Проєкту «Діаспоріана» diasporiana.org.ua.

IV. Висновки

Створення ООЧСУ, її «Вісника» й видавництва започаткувало нові тенденції в розвитку американського українського громадянства, привело до політичної активізації, вироблення нових цілей, завдань і методів політичної боротьби за незалежність України.

Беззаперечно, що до популярності журналу великою мірою прислужилися як редактори «Вісника»: Є. Ляхович, І. Білинський, І. Вовчук, С. Галамай, В. Давиденко, Л. Полтава, М. Чировський, так і автори, які представляли політичну, інтелектуальну, культурну й наукову еліту української еміграції.

Протягом 1947–1991 рр. «Вісник» інформував читачів про світові події, про становище на рідних землях, з'ясував цілі, завдання й методи боротьби українського народу проти російських окупантів, пропагував ідеологію українського націоналізму, поборював антиукраїнські прояви, розкривав суть більшовицької системи та висвітлював всі кроки й напрямки окупаційної політики в Україні.

Статті на внутрішньо- і зовнішньополітичні теми, статті теоретиків української національної думки, інформації про боротьбу українського народу проти московських і німецьких окупантів, про Українську повстанську армію, діяльність Української головної визвольної ради (УГВР), Антибільшовицького блоку народів (АБН), Об'єднаного українського визвольного фронту (ОУВФ), Світової антикомуністичної ліги (ВАКЛ), Українського конгресового комітету Америки (УККА), Світового конгресу вільних українців (СКВУ); дискусійні й полемічні матеріали, актуальні матеріали про т. зв. культобмін, репресії проти українських політв'язнів, «шестидесятників», на теми інформації з громадського, культурного, наукового і мистецького життя, фейлетони, прозові та поетичні твори репресованих, а також еміграційних та українських радянських письменників, самвидаву – становили зміст «Вісника» впродовж усього його існування в означеному періоді.

«Вісник», як офіційний орган ООЧСУ, у всі роки проводив заходи в обороні українських прав, в обороні українських політичних в'язнів, звертаючись до конгресменів та визначних політичних діячів, щорічне відзначення Тижня поневолених народів, проводив кампанію за створення українського католицького патріархату, проти переслідування вірян в Україні. «Вісник» став першим періодичним виданням, яке повідомило про страйки та повстання в концтаборах Воркути. Багато уваги приділяли праці численних відділів ООЧСУ, а також споріднених організацій, таких як: Об'єднання жінок Організації чотирьох свобод України, Товариство української студіюючої молоді (ТУСМ), Спілка української молоді Америки (СУМ). Розуміючи вагу тисячолітньої національної культури, багато уваги приділяли різним акціям, які проводила Асоціація діячів української культури (АДУК).

Природно, що від самого початку свого існування ООЧСУ приділила свою увагу й книговидавничій діяльності, здійснюючи таким чином свій внесок у розвиток української національної літератури та збереження її зразків за океаном у той час, коли в Україні твори письменників доби «розстріляного Відродження» вилучали з бібліотек та знищували.

Крім книжкових видань, ООЧСУ видавала багато листівок, памфлетів українською й англійською мовами, карток-поштівок тощо – як для пропаганди української справи, так і для збирання фондів на видавничу й іншу діяльність.

Список використаної літератури

1. Kuropas M. B. *The Ukrainians in America*. Minneapolis : Lerner Publications Company, 1972. 88 p.
2. Refugee Timeline. Immigration and Naturalization Service Refugee Law and Policy Timeline, 1891–2003 URL: <https://www.uscis.gov/about-us/our-history/stories-from-the-archives/refugee-timeline> (date of request: 13.03.2024).
3. Wertsman V. *The Ukrainians in America, 1608–1975 a chronology & fact book*. New York : Oceania Publications, 1976. 140 p.
4. Wolowyna O. *Atlas of Ukrainians in the United States: demographic and socio-economic characteristics*. New York : Shevchenko Scientific Society, 2019. 264 p.
5. Білінський І. Тридцять років на службі Української Визвольної Справи. *Історія ООЧСУ. Нарис до 30-річчя діяльності 1946–1976*. Нью-Йорк : Накладом Головної Управи ООЧСУ, 1977. С. 5–8.
6. Другий Річний З'їзд ООЧСУ. *Вісник ООЧСУ*. 1948. Ч. 8. С. 1–2.
7. Купуйте видання ООЧСУ! В Адміністрації ООЧСУ можна набути такі брошури й книжки. *Вісник ООЧСУ*. 1952. Ч. 3. С. 58.
8. Ляхович Є. Початки ООЧСУ. *Вісник ООЧСУ*. 1957. Ч. 2. С. 2–4.
9. Організація Оборони Чотирьох Свобід України. *Обіжник*. 1946. Ч. 1. 8 с.
10. Повідомлення ГУ ООЧСУ. *Вісник ООЧСУ*. 1985. Ч. 6. С. 15.
11. Полтава Л. Дванадцятий З'їзд. *Історія ООЧСУ. Нарис до 30-річчя діяльності 1946–1976*. Нью-Йорк : Накладом Головної Управи ООЧСУ, 1977. С. 95–99.
12. Полтава Л. Заснування і головні практичні завдання ООЧСУ. *Історія ООЧСУ. Нарис до 30-річчя діяльності 1946–1976*. Нью-Йорк : Накладом Головної Управи ООЧСУ, 1977. С. 21–24.
13. Полтава Л. Перший З'їзд ООЧСУ. *Історія ООЧСУ. Нарис до 30-річчя діяльності 1946–1976*. Нью-Йорк : Накладом Головної Управи ООЧСУ, 1977. С. 36–41.
14. Прохаємо піддержати «Вісник». *Вісник ООЧСУ*. 1948. Ч. 8. С. 2.
15. Резолюція 9-го З'їзду ООЧСУ. *Вісник ООЧСУ*. 1957. Ч. 3. С. 26–28.
16. Резолюція XVII З'їзду ООЧСУ в справах фінансово-бюджетних. *Вісник ООЧСУ*. 1975. Ч. 1. С. 4.
17. Склад редакційної колеґії «Вісника». *Вісник ООЧСУ*. 1979. Ч. 12.
18. Шановні читачі! *Вісник ООЧСУ*. 1979. Ч. 12. С. 2.

References

1. Kuropas, M. B. (1972). *The Ukrainians in America*. Minneapolis: Lerner Publications Company [in English].
2. Refugee Timeline. Immigration and Naturalization Service Refugee Law and Policy Timeline, 1891–2003. Retrieved from <https://www.uscis.gov/about-us/our-history/stories-from-the-archives/refugee-timeline> [in English].
3. Wertsman, V. (1976). *The Ukrainians in America, 1608–1975 a chronology & fact book*. New York: Oceania Publications [in English].
4. Wolowyna, O. (2019). *Atlas of Ukrainians in the United States: demographic and socio-economic characteristics*. New York: Shevchenko Scientific Society [in English].
5. Bilynskyi, I. (1977). Trydtsiat rokiv na sluzhbi Ukrainskoi Vyzvolnoi Spravy [Thirty years in the service of the Ukrainian Liberation Cause]. *Istoriia OOChSU. Narys do 30-richchia diialnosti 1946–1976*. Niu-York: Nakladom Holovnoi Upravy OOChSU [in Ukrainian].
6. Druhyi Richnyi Zizd OOChSU [Second Annual Congress of OOCHSU]. (1948). *Visnyk OOChSU*, 8, 1–2 [in Ukrainian].
7. Kupuite vydannia OOChSU! V Administratsii OOChSU mozna nabuty taki broshury y knyzhky [7. Buy the OOCHSU edition! The following brochures and books can be purchased from the Administration of the Ukrainian National Academy of Sciences]. (1952). *Visnyk OOChSU*, 3, 58 [in Ukrainian].
8. Liakhovych, Ye. (1957). Pochatky OOChSU [Beginnings of OOCHSU]. *Visnyk OOChSU*, 2, 2–4 [in Ukrainian].
9. Orhanizatsiia Oborony Chotyrokhs Svobid Ukrainy [Organization for the Defense of the Four Freedoms of Ukraine]. (1946). *Obizhnyk*, 1, 8 [in Ukrainian].
10. Povidomlennia HU OOChSU [Povidomlennia HU OOCHSU]. (1985). *Visnyk OOChSU*, 6, 15 [in Ukrainian].
11. Poltava, L. (1977). Dvanadtsiatyi Zizd [Twelfth Congress]. *Istoriia OOChSU. Narys do 30-richchia diialnosti 1946–1976*. Niu-York: Nakladom Holovnoi Upravy OOChSU [in Ukrainian].
12. Poltava, L. (1977). Zasnuvannia i holovni praktychni zavdannia OOChSU [Establishment and main practical tasks of the OOCHSU]. *Istoriia OOChSU. Narys do 30-richchia diialnosti 1946–1976*. Niu-York: Nakladom Holovnoi Upravy OOChSU [in Ukrainian].

13. Poltava, L. (1977). Pershyi Zizd OOChSU [First Congress of OOCHSU]. *Istoriia OOChSU. Narys do 30-richchia diialnosti 1946–1976*. Niu-York: Nakladom Holovnoi Upravy OOChSU [in Ukrainian].
14. Prokhaieho pidderzhaty «Visnyk» [Please support Visnyk]. (1948). *Visnyk OOChSU*, 8, 2 [in Ukrainian].
15. Rezoliutsiia 9-ho Zizdu OOChSU [Resolution of the 9th Congress of OOCHSU]. (1957). *Visnyk OOChSU*, 3, 26–28 [in Ukrainian].
16. Rezoliutsiia XVII Zizdu OOChSU v spravakh finansovo-biudzhetykh [Resolution of the XVII Congress of the OOCHSU on financial and budgetary matters]. (1975). *Visnyk OOChSU*, 1, 4 [in Ukrainian].
17. Sklad redaktsiinoi kolegii «Visnyka» [Composition of the «Visnyk» editorial board]. (1979). *Visnyk OOChSU*, 12 [in Ukrainian].
18. Shanovni chytachi! [Dear readers!]. (1979). *Visnyk OOChSU*, 12, 2 [in Ukrainian].

ДОДАТОК

Перелік видань ООЧСУ за роками:

1. Кравців Б. Людина і вояк. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1952. 30 с.
2. Брадович М. Держава без нації. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1952. 86 с.
3. Мірчук П. Акт відновлення української державності. 30 червня 1941 року (його ґенеза та політичне й історичне значення). Нью-Йорк : ООЧСУ, 1952. 52 с.
4. Донцов Д. Правда прадідів великих. Філадельфія : ООЧСУ, 1952. 96 с.
5. Ляхович Є. Перевірка наших позицій. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1954. 15 с.
6. Оглоблин О. Українсько-московська угода 1654 р. Нью-Йорк : ООЧСУ ; ЛВУ, 1954. 101 с.
7. Оглоблин О. Хмельниччина і українська державність. Нью-Йорк : ООЧСУ ; СУМ, 1954. 24 с.
8. Ohloblyn A. Treaty of Pereyaslav 1654. New York : ODFFU, CLUL, 1954. 104 p.
9. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. Нью-Йорк : ООЧСУ, СУМ, 1954. 81 с.
10. Щербак М. Шлях у вічність. Нью-Йорк : ООЧСУб, 1954. 29 с.
11. Січинський В. Крим. Нью-Йорк, 1954. 31 с.
12. Гришко В. Панславизм в советській історіографії й політиці. Нью-Йорк : ООЧСУ ; СУМ, 1954. 37 с.
13. Мірчук П. «З мого духа печаттю» У 25-ліття боротьби ОУН. Нью-Йорк : ООЧСУ ; ЛВУ, 1954. 30 с.
14. Косинка Г. Фавст із Поділля. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1955. 96 с.
15. Маланюк Є. До проблеми большевизму. Нью-Йорк : ООЧСУ ; СУМ, 1956. 84 с.
16. Гриневич Я. Віруючий Франко. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1956. 29 с.
17. Історія Русів / за ред. О. Оглоблина. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1956. 346 с.
18. Донцов Д. Підстави нашої політики. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1957. 210 с.
19. Старицька-Черняхівська Л. Останній сніп. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1958. 44 с.
20. Де Кюстін А. Правда про Росію. Торонто : ЛВУ ; ООЧСУ, 1958. 196 с.
21. A Description of Ukraine by Guillaume le Vasseur Sieur de Beauplan. New York : ODFFU, 1959. 60 p.
22. Щербак М. Багаття. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1959. 64 с.
23. Маланюк Є. Малоросійство. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1959. 31 с.
24. Маланюк Є. Остання весна. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1959. 100 с.
25. Старицька-Черняхівська Л. Іван Мазепа. Нью-Йорк : ООЧСУ ; «Говерля», 1959. 152 с.
26. Самчук У. Чого не гоїть огонь. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1959. 288 с.
27. Княжинський А. На дні СССР. Нью-Йорк, 1959. 229 с.
28. Маланюк Є. Illustrissimus Dominus Mazepa – Тло і Постать. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1960. 32 с.
29. Оглоблин О. Гетьман Іван Мазепа та його доба. Нью-Йорк : ООЧСУ ; ЛВУ ; НТШ, 1960. 408 с.
30. Ляхович Є. Форма і зміст українських визвольних змагань. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1960. 195 с.
31. Мірчук П. Степан Бандера символ революційної безкомпромісовости. Нью-Йорк : ЛВУ ; ООЧСУ, 1961. 159 с.
32. Кушнір М. Із теки культурно-освітнього працівника (матеріяли до поглибленого погляду на культурну працю в відділах ООЧСУ). Нью-Йорк : ООЧСУ, 1962. 24 с.
33. Оглоблин О. Думки про сучасну українську советську історіографію. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1963. 87 с.
34. Чубатий М. Княжа Русь-Україна і виникнення трьох східнослов'янських націй. Нью-Йорк : НТШ ; ООЧСУ, 1964. 159 с.
35. Лесич В. Кам'яні луни (поезії 1960–1964). Нью-Йорк : ООЧСУ, 1964. 88 с.
36. Ортеґа-і-Гассет Х. Бунт мас / перекл. В. Бургардта. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1965, 158 с.
37. Зустрічі, поцілунки – і що далі? («Культобмін» і українська еміграція). Нью-Йорк : ООЧСУ, 1965. 28 с.
38. Кушнір М. Край і еміграція. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1966. 47 с.
39. Стецько Я. 30 червня 1941 р. – проголошення відновлення державності України. Торонто : Нью-Йорк : ЛВУ ; ООЧСУ, 1967. 462 с.
40. Донцов Д. Хрестом і мечем. Торонто : ЛВУ ; ООЧСУ, 1967. 320 с.

41. Чайковський Д. Білас і Данилишин. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1969. 278 с.
42. Гаврилук В. Тінь і мандрівник. Нью-Йорк : АДУК, ООЧСУ, 1969. 109 с.
43. Чайковський Д. Людина-Борець-Провідник. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1970. 48 с.
44. Ласовська М. Віщування старого дуба. Нью-Йорк : ОЖ ОЧСУ, 1971. 24 с.
45. Ukraine. Factas about Ukraine and Ukrainian People. Baltimore : ODFFU, UAYA, 1973. 6 p.
46. Кушнір М. СССР у вирі перемін. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1979. 32 с.
47. Полтава Л. Образ Степана Бандери в літературі і мистецтві. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1979. 44 с.
48. Соколенко Г. Твори поета невідомої долі. Нью-Йорк : АДУК, ООЧСУ, 1981. 37 с.
49. Антологія Київ: статті і поезії про українську столицю / упоряд. Л. Полтава. Нью-Йорк : АДУК ; ООЧСУ, 1984. 128 с.
50. Шанковський Л. Ініціативний комітет для створення Української Головної Визвольної Ради. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1985. 96 с.
51. Левадний І. Організатор Конотопської перемоги Іван Виговський. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1987. 32 с.
52. Мечник С. Від Сталіна до Горбачова. Нью-Йорк : ООЧСУ, 1990. 243 с.

Стаття надійшла до редакції 24.02.2024.

Received 24.02.2024.

Bohuslavskij O. Information and Publishing Activities of the Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine (ODFFU) in the USA (1947–1991)

The purpose of the study is to analyze the informational and publishing activities of the ODFFU in the USA in 1946–1991, to trace its origin, formation and development.

The methodological basis of the research is an axiological, cultural, systemic approaches; the methods of historicism, analysis, synthesis and generalization are used.

Results. The article is devoted to the study of the activities of one of the most active social and political organizations of Ukrainian emigration in the USA, that was the Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine (ODFFU), which during 1946–1991 carried out active political, informational and publishing work among the Ukrainian diaspora in the USA. The information and publishing activities were focused on two aspects: the publication of the official journal «Visnyk OChSU» (Bulletin of the ODFFU) and the publication of socio-political literature, scientific historical works and works of Ukrainian writers persecuted in Ukraine and those who worked in emigration.

Novelty. For objective reasons, such as lack of access to archives and publications of the diaspora, a large amount of information about the organizational life of Ukrainian emigration remains outside the attention of researchers, and therefore has not yet been introduced into scientific circulation. As a result of this study, it was found that the creation of the ODFFU, its «Visnyk OChSU» and publishing house initiated new trends in the development of American Ukrainian community, led to political activation, the development of new goals, objectives and methods of political struggle for the independence of Ukraine.

The problems of emigration of Ukrainians to Europe and the USA have been raised by modern scholars, however, no researches have examined the activities of the ODFFU, let alone its informational and publishing activities, so it can be claimed that this study is the first on the offered topic.

Practical importance. The study can be used as a theoretical part of courses on the history of Ukrainian diaspora, the history of Ukrainian journalism, and political science.

Key words: author, publishing house, «Visnyk OChSU» (Bulletin of the ODFFU), diaspora, emigration, ideology, ODFFU, political struggle, publications, editorial office, Ukraine, four freedoms.